

**УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
ПОЉОПРИВРЕДНИ ФАКУЛТЕТ
Департман за ветеринарску медицину**

Андреја Живков

Злостављање животиња

Дипломски рад

Нови Сад, 2023.

**УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
ПОЉОПРИВРЕДНИ ФАКУЛТЕТ
Департман за ветеринарску медицину**

Кандидат:
Андреја Живков

Ментор:
Проф. др Ненад Стојанац

Злостављање животиња

Дипломски рад

Нови Сад, 2023.

**КОМИСИЈА ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ
ДИПЛОМСКОГ РАДА**

Др Ненад Стојанац, ванредни професор – Ментор

за ужу научну област Болести животиња и хигијена анималних производа

Пољопривредни факултет, Нови Сад

Департман за ветеринарску медицину

Др Нада Плавша, редовни професор – Председник комисије

за ужу научну област Болести животиња и хигијена анималних производа

Пољопривредни факултет, Нови Сад

Департман за ветеринарску медицину

Др Огњен Стеванчевић, ванредни професор– III члан

за ужу научну област Болести животиња и хигијена анималних производа

Пољопривредни факултет, Нови Сад

Департман за ветеринарску медицину

Злостављање животиња

Кратак садржај

Злостављање животиња или окрутност према животињама је кривично дело наношења физичког бола, патње или смрти животињи, обично питомој, ван потребе за нормалну дисциплину. То може укључивати занемаривање које је толико окрутно (ускраћивање хране и воде) да је животиња патила, угинула или је доведена у непосредну смртну опасност. Свака држава другачије дефинише окрутност према животињама, како у погледу конкретних радњи које су забрањене, тако и у погледу категорија животиња које су заштићене. Укратко, окрутност према животињама се дефинише као свако намерно и поновљено понашање које изазива физички или психички стрес код животиње, укључујући, али не ограничавајући се на, изазивање непотребног бола, патње, невоље или пак смрти животиње.

кључне речи: злостављање, бол, патња, стрес, смрт

Animal abuse

Summery

Animal abuse or cruelty to animals is the crime of causing physical pain, suffering or death to an animal, usually a tame one, beyond the need for normal discipline. This may include neglect that is so cruel (withholding food and water) that the animal has suffered, died or is in imminent danger of death. Each country defines animal cruelty differently, both in terms of the specific actions that are prohibited, and in terms of the categories of animals that are protected. Summary, animal cruelty is defined as any intentional and repeated behavior that causes physical or psychological distress to an animal, including, but not limited to, causing unnecessary pain, suffering, distress, or death to an animal.

keywords: abuse, pain, suffering, stress, death

САДРЖАЈ

1.0 УВОД	1
2.0. ЦИЉ И ЗАДАТАК РАДА	2
3.0 МАТЕРИЈАЛ И МЕТОДЕ РАДА	3
4.0. ПРЕГЛЕД ЛИТЕРАТУРЕ	4
4.1. Историја злостављања животиња	4
4.2. Повезаност злостављања животиња са насиљем у окружењу	7
4.3. Занемаривања животиње	10
4.3.1. Неухрањеност	10
4.3.2. Напуштање животиње	11
4.3.3. Прихватилишта за напуштене животиње	13
4.3.4. Занемаривање повреда	14
4.3.5. Нагомилавање (хордашење) животиња	15
4.4. Физичко и емоционално злостављање животиња	17
4.4.1. Борбе паса	17
4.4.2. Борбе петлова	19
4.4.3. Зоофилија и бестијалност	20
4.4.4. Жртвовање животиња	21
4.4.5. Лов	24
4.4.6. Криволов	26
4.4.7. Фабричке фарме	28
4.4.8. Фарме и трговина крзна	30
4.4.9. Животиње као забава људи	31
4.4.9.1. Циркуси	31
4.4.9.2. Зоолошки вртови	32
4.4.9.3. Акваријуми	33
5.0. ЗАКЉУЧАК	34
6.0. ЛИТЕРАТУРА	35

1.0 УВОД

Злостављање животиња је важна друштвена појава под којом се подразумева широк спектар штетног понашања човека према животињама, почев од нехотичног занемаривања (што може бити последица незнања или пак намерне суровости) па све до наношења бола и на крају и убијања, најчешће питоме животиње. Овакав вид понашања представља озбиљан и сложен социјално – патолошки, криминолошки, психолошки и правни феномен чији значај превазилази оквире њихове добробити. Препознавање и пријављивање случајева злостављања животиња је важно не само из разлога што су ветеринари одговорни за њихову добробит, већ и због везе која постоји између злостављања животиња и насиља над људима. Веза између злостављања животиња, насиља у породици и злостављања деце налаже ширење поља активности ветеринара у прекидању овог циклуса на подношење пријава случајева злостављања животиња одговарајућим службама, учешће у превенцији, откривању и пружању помоћи јавним тужиоцима у покретању кривичног поступка против лица одговорних за чин злостављања и убијања животиња.

2.0. ЦИЉ И ЗАДАТАК РАДА

Циљ овог истраживања је:

1. да се испитају и представе сви типови злостављања животиња
2. да се на основу тога помогне службама чији је задатак добробит животиња
3. да се едукује власник, односно држаоц животиње

3.0 МАТЕРИЈАЛ И МЕТОДЕ РАДА

Анализирана је стручна литература - приручници, водичи, уџбеници и друге прихваћене публикације из области које се тичу патолошке морфологије, судске ветеринарске медицине и злостављања животиња. Примењене су неексперименталне методе дескрипције, дедукције и компилације.

4.0. ПРЕГЛЕД ЛИТЕРАТУРЕ

4.1. Историја злостављања животиња

У раној историји, 5000 пне, животиње су се интензивно користиле због своје мишићне снаге, као теглеће животиње за вучу плугова или саоница са блоковима кречњака за градњу. Телесна конституција животиња такође је била корисна за време рата. Коњи су носили војнике и вукли кола у борби, а животиње су се понекад користиле као ратно оружје. Ханибал је везивао штапове за рогове стоке и палио их да би створио диверзију током својих инвазија. Слонови су такође били увучени у војне сукобе, мада мање успешно због своје тромости. И животиње у старом Риму су се често користиле за забаву у Колосеуму. Оне су држане испод пода арене и подизане на клање, или изгладњиване и подстицане да нападну криминалце или хришћане како би забавили гомилу.

Слика 1. – Приказ коришћења слонова у рату

У средњем веку (500-1400) животиње су често биле криве за људске болести. Пси и мачке који су слободно трчали по селима били су склони да буду жртвено јагње због ширења куге, па су их често ловили или спаљивали. Средњовековна села су често користила мамце животиња за забаву јавности на фестивалима и празницима. Мамчење је подразумевало причвршћивање несрећне животиње, обично медведа, коња или бика, на колац како би се спречило бекство, а затим је уследио напад чопора дресираних паса.

Слика 2. – оковани медвед и пси који су приморани да се боре са њим

У то време била су популарна и јавна погубљења људи. Животиње су такође понекад биле оптужене и осуђене за злочине и осуђене на јавно вешање или још горе. Свиње су често биле у фокусу ових погубљења. Пошто у ово доба, свиње нису биле упрегнуте или коришћене као друге животиње на фарми, слободно лутајуће свиње су понекад нападале децу у средњовековним селима, што је додатно давало мотив за погубљење.

Током ренесансе (1400-1600) људи су постали знатижељнији о томе како функционишу природа и биологија. Фармери су научили више начина за узгој и узгој домаћих сточних животиња, што је довело до наглог пораста потрошње меса током четрнаестог и петнаестог века. Поред конзумирања, животиње су коришћене као начин

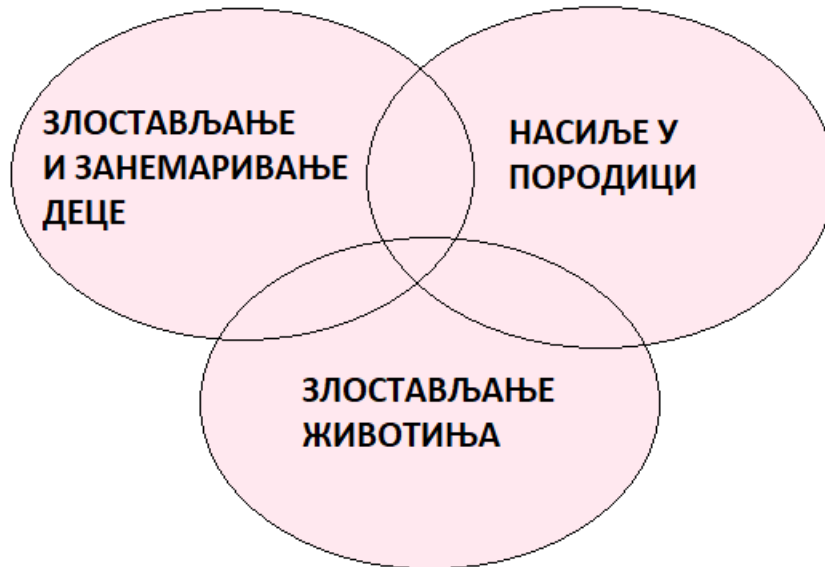
давања статуса. Лов на трофеје био је популаран начин да се покаже моћ и статус мушкараца, али велики део тога је морао да се ради у вештачким условима, користећи дивљач које су биле затворене у парковима или стављене у мреже због мањег броја дивљих животиња доступних за лов. Људи су се и даље плашили куге и често су прогањали псе или мачке који слободно лутају сумњајући да су оболели. У мају 1636. године само у једном граду убијено 3720 паса. Многи пси и мачке су жртвовани јер људи нису схватили да су озбиљнији кривац за ширење паразита – буве, јесу уствари сеоски пацови. Фасцинација мамцем животиња се наставила, а хроми коњи, лавови, јазавци и бикови су били везани за колац и мучени од стране дресираних паса за задовољство посматрача. Калоф пише да су медведе често заслепљивали пси и да би их људи бичевали као још један вид забаве.

Просветитељство (1600-1800) изнело је на видело извесну свест о окружности животиња. Мишел де Монтењ је изнео елоквентан случај добробити животиња, делећи своје уверење да животиње имају комуникацију међу врстама и да су способне за дела љубазности и реципроцитета. Рене Декарт је у то време такође славно тврдио да животиње нису ни рационалне ни моралне и да, у ствари, нису чак ни свесне. Трагично за животиње, он је тврдио да нису ни осећале бол. За забаву су приређивани спортови животињске крви, као што су организоване борбе између медведа и мастифа или између бикова и лавова. У овој епохи је такође дошло до пораста неких уличних перформанса дресираних животиња. Путујућа представа у селу показивала је расплесане медведе или мајмуне обучене у људску одећу. Нажалост, ово се наставља и данас у многим деловима света.

У модерној ери (1800-2000) људи су почели да развијају више бриге за добробит животиња. Године 1822. донет је Закон о заштити животиња којим је забрањено малтретирање коња, магараца, мазги, говеда, волова, оваца и сродних животиња које се користе у пољопривреди и транспорту. Друштво за превенцију окружности према животињама основано је 1824. године, а деценију касније закони су забранили мамљење животиња. Друштво је наставило да се ослања на животиње као храну и као изворе енергије за вучу вагона и пољопривредних оруђа, као и за вучу колица угља или минерала у рудницима. Многе животиње су наставиле да трпе муке насилних гонича као и дуге периоде глади и жеђи пре болне смрти у кланици. Иако је механизација многе животиње ослободила њихове улоге теретних звери, животиње и даље трпе интензивне облике злостављања и болне праксе као што су експериментални огледи, борбе паса, лов, култни ритуали, циркусна забава, животињски паркови, купирање репа, сечење зуба, кљунова, итд. Многи модернији закони усмерени на спречавање окружности према животињама фокусирани су на животиње које се држе као кућне љубимце и не примењују се на животиње са фарме.[39]

4.2. Повезаност злостављања животиња са насиљем у окружењу

Малтретирање и злостављање животиња је значајан показатељ, углавном накнадног насиља према људима, који укључује злостављање интимног партнера, сексуални напад, силовање или пак убиство. Литература психологије подржава ту чињеницу да је окрутност према животињама један од најранијих показатеља за будућа дела криминалног понашања, а да притом стручњаци за ментално здравље и тужиоци често и ненамерно пропуштају озбиљност сваке окрутности према животињама и значајну улогу коју окрутност према животињама игра у насилном и ненасилном криминалном понашању. Да ли се окрутност према животињама дешава пре или после било какве врсте злостављања за сада је непознато. Оно што се зна јесте да постоји веза између самог злостављања, присуства злостављања у породици и окрутности према животињама. То значи да усмереност окрутности према животињама није увек јасна, односно шта се прво дешава, негативни фактори животне средине (злостављање или сведочење злостављања) или окрутност према животињама.

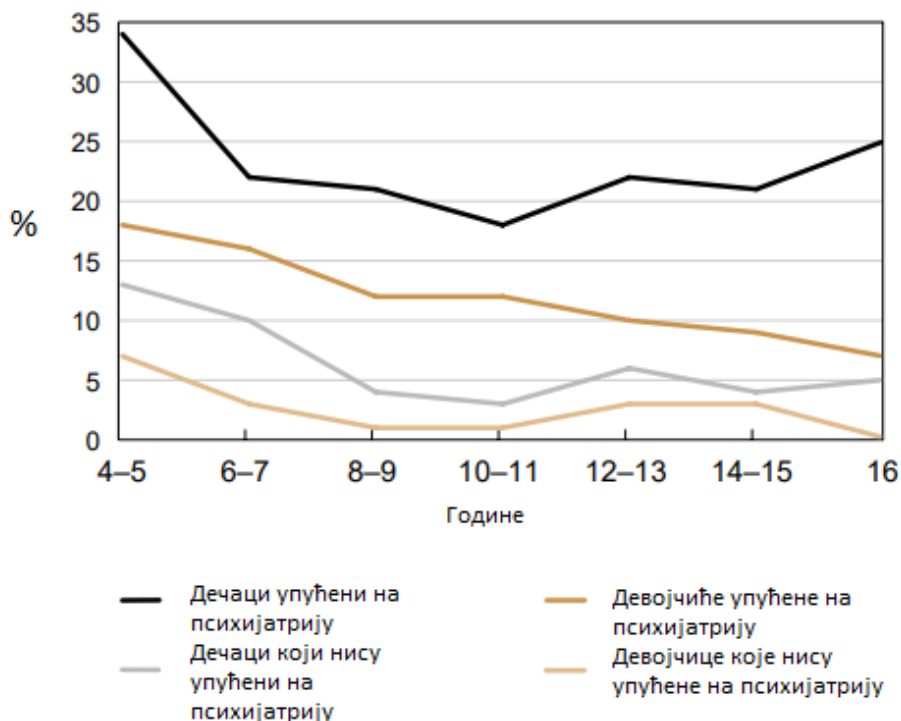

Слика 3. – међусобна повезаност различитих врста злостављања

Треба напоменути да су бројни истраживачи спомињали недостатке у процени да ли је стварно дошло до насиља у породици или деце у кући, јер се ови извештаји у највећем броју ослањају на нечије, обично мајчине, самопроцене. Разумљиво је да родитељи могу у неку руку преценити или потценити степен или било коју врсту

злостављања која се догодила у кући, посебно када гледају ретроспективно на насилно понашање детата. Такође је познато да жртве минимизирају степен насиља које се дешава у кући.

Распрострањеност злостављања или насиља у оквиру дома деце која су у неком тренутку извршила злостављање животиња би вероватно бити већи да постоје бољи начини за процену осим једноставног самоизвештаја. По истраживањима из 1991. у америчкој психијатријској клиници, прикупљени су извештаји о проблематичном понашању 2.600 дечака и девојчица, узраста од 4 до 16 година који су упућени у клинику за ментално здравље. Истраживање је показало да је насилно понашање према животињама чешће пријављивано код млађе деце, посебно дечака, и посебно код деце која су саме биле жртве насилничког понашања или су сведоци насилничког понашања у окружењу.

Слика 4. - Процент младих који су били окрутни према животињама, према старости и полу

Злостављање животиња и насиље према људима деле заједничке карактеристике: обе врсте жртава су жива бића која имају способност да искусе бол и страх, а притом могу показати физичке знаке свог бола и страха и на крају и да умру услед нанетих повреда. С обзиром на ове заједничке карактеристике, није изненађујуће што рана истраживања у овој области, широм света, показује разлике у процентима између групе затвореника и групе студената на питање о окрутности према животињама. На питање „Да ли су икад повредили или убили животињу/љубимца?“ позитиван одговор је био код 49.2% затвореника, а 12,9% код студената.

Према анкети која је постављена одраслим особама које су починиле насиље над животињама, наводе се неки од мотива за такве чинове:

- Контролисати животињу (тј. злостављање животиња као дисциплина или „тренинг“).
- Освета животињи.
- Задовољити предрасуде према врсти или раса (нпр. мржња према мачкама).
- Изразити агресију преко животиње (тј. обучити животињу да напада, тако што јој се наноси бол).
- Појачава сопствену агресивност (нпр. коришћење жртве животиње као мета праксе).
- Новчана зарада и забава (нпр. коцкање приликом борбе паса).
- Узнемиравање људи наношењем бола животињи ради забаве.
- Освета другим људима (повређивањем свог љубимца или злостављања животиње у њиховом присуству).
- Пребацити непријатељство са особе на животињу
- Неспецифичан садизам (тј. уживајући у патњи коју доживљава животиња).

Према анкети која је постављена деци и адолесцентима које су починиле насиље над животињама, наводе се неки од мотива за такве чинове:

- Радозналост или истраживање (тј. животиња је повређена или убијена у процесу прегледа, обично код младих или детета заосталог у развоју).
- Притисак вршњака (нпр. вршњаци могу подстицати злостављање животиња или га захтевати као део обреда иницијације).
- Побољшање расположења (нпр. злоупотреба животиња као отклањање досаде или депресије).
- Сексуално задовољство (содомија – сексуална изопаченост)
- Присилно злостављање (тј. дете је принуђено да злостављања животињу од стране моћнијег појединаца).
- Везаност за животињу (нпр. дете убија животињу да би спречио њено мучење)
- Фобије од животиња (које изазивају превентивни напад на животињу од страха).
- Идентификација са насилником детета (нпр. злостављено дете покушава да поврати осећај моћи тако што злоставља животињу).
- Посттрауматска игра (тј. понављање насилних епизода са жртвом животиње).
- Имитација (тј. имитирање насилног родитељског понашања)
- Проба и вежбање за међуљудско насиље (тј. „практиковање“ насиља над животињама луталицама или кућним љубимцима пре упуштања у насилна дела против људи). [14,3,7]

4.3. Занемаривања животиње

Као што је већ познато, постоји закон о добробити животиња који говори о правилу 5 слобода, које обухвата: слободу од глади и жеђи, слободу од бола и повреда, слободу од страха и стреса, слободу од неудобности и слободу испољавања природног понашања. Занемаривање животиња представља управо њихово ускраћивање од претходно наведених слобода, које су основне животне потребе јединке. Најчешћи типови занемаривања животиња јесу: необезбеђивање одговарајуће хране, воде и склоништа, напуштање животиње без одговарајуће хране, воде и склоништа, непружање медицинске неге, нагомилавање животиња, везивање животиње напољу без одговарајуће заштите и мере, итд. [1,2,5,7,10]

4.3.1. Неухрањеност

Неухрањеност настаје као последица недовољне или лоше избалансиране исхране, као последица лошег варења или неадекватног искоришћавања хранљивих материја. Препознавање тешке потхрањености је релативно једноставно. Постоји бодовни систем за оцену стања тела, који је различит за различите врсте. Најпре се врши палпација тела како би се направила општа процена, где се она оцењује као одлична, одговарајућа или неухрањена и када су у питању расни пси, тада се њихова тежина пореди са просечном тежином исте расе паса. Следећа ставка је процена на основу изгледа коже. Због губитка поткожних масти, кожа може постати наборана и тестаста због дехидрираности леша. Недостатак протеина довешће до суве и ломљиве длаке. Атрофија мишићне масе почиње већ након 24 сата гладовања.

Овакав вид злостављања животиња најчешће се виђа у азилима за животиње, код власника који животињу не гледа као свог љубимца, већ као чувара одређеног простора, код власника који је животињу добио на поклон, а није желео, и на крају код власника који то свесно чини ради забаве и задовољства, а не предузима ништа поводом тога. [1,2,3]

Слика 5. Занемареност и неухрањеност код пса

4.3.2. Напуштање животиње

Напуштени кућни љубимци су кућни љубимци које су њихови власници нехотице или намерно напустили, тако што су их оставили на улици, оставили саме на слободном имању или их оставили у склоништу за животиње.

Напуштање кућних љубимаца има далекосежне последице како по саме животиње тако и по заједницу. Напуштеност излаже псе и мачке неизвесној судбини и једном када се нађу на улици морају сами да се сналазе и већина врло брзо почиње да пати од глади, жеђи, повреда и болести, као и од осећаја узнемирености и збуњености јер их је власник оставио саме на непознатом месту. Штавише, напуштање животиња има последице по заједницу којих многи људи често нису свесни: животиње могу представљати ризик за безбедност на путу услед истрчавања испред аутомобила у потрази за својим власником, а и чести су случајеви узнемиравања људи од стране луталица, као што је лајање на друге псе или чак угриза других животиња или људи услед осећаја несигурности.

Судбина напуштених кућних љубимаца је скоро увек трагична. Док неке кућне љубимце покупе радници прихватилишта за животиње, други органи или их удоме људи који их пронађу, многи немају те среће, па морају да живе на улици у сталном страху, приморани да се брину о себи. Животиње луталице већином времена проводе жедне, гладне и изложене екстремним временским условима. Без ветеринарске неге, склоништа и хране, пре или касније ће се разболети и умрети. Још један значајан проблем код луталица јесте пренамноженост. Животиње које нису стерилисане када су бачене такође ће допринети већ постојећој пренасељености животиња луталица; њихово потомство ће се родити у животу на улици, борећи се за свој опстанак. Примера ради: Просечна мачка има 1-8 мачића по леглу и 2-3 легла годишње.

Предате и напуштене животиње могу постати финансијски терет за владине и невладине организације које о њима брину. Склоништа за животиње и организације за спасавање животиња често се боре да остану финансијски на површини. Овакве организације обично не добијају никаква државна средства и зависе од донација како би пружили неопходну негу нежељеним животињама. Неки кућни љубимци препуштени склоништу за животиње биће еутаназирани због недостатка простора или финансијских средстава, а само мали процент враћен на улицу или у нови дом. Из ових разлога прихватилишта често нису сигурно уточиште за напуштене животиње. [4,10,11,14,19]

4.3.3. Прихватилишта за напуштене животиње

Азили за животиње би требало да буду сигурно уточиште за животиње без власника, али нажалост, то није увек случај. У неким склоништима животиње су неухрањене и запуштене, што може имати озбиљне последице по њихово здравље и добробит.

Постоји много разлога зашто животиње у склоништима могу постати неухрањене. Један од разлога је тај што склоништа често имају ограничене ресурсе, пре свега недовољно новца да купе квалитетну храну, или пак довољно особља да се правилно брину о животињама. Поред тога, нека склоништа немају одговарајуће објекте за складиштење и припрему хране, што може довести до њеног кварења. Други разлог за неухрањеност у склоништима је пренасељеност. Када су склоништа претрпана, животиње немају довољно простора и то може довести до стреса, који може потиснути њихове апетите. Поред тога, већа је вероватноћа да ће пренасељена склоништа довести до избијања болести, што може додатно ослабити животиње и учинити их подложнијим неухрањености. У неким случајевима, неухрањеност у склоништима је последица намерног занемаривања. Ово се може десити када склоништа немају довољно особља или финансијских средстава, или када особље није адекватно обучено. У другим случајевима, потхрањеност може бити резултат корупције. Познато је да нека склоништа продају или тргују животињама за профит.

Последице неухрањености у склоништима могу бити озбиљне. Неухрањене животиње су чешће подложне болестима и могу имати потешкоћа да се опораве од повреда. Они такође могу имати проблеме у понашању, као што су агресија или анксиозност, што отежава њихову могућност удомљавања, па су често осуђени на еутаназију. У неким случајевима, неухрањеност може чак довести до смрти.

Постоји низ ствари које се могу учинити да би се спречила потхрањеност у склоништима за животиње. Прво, склоништа морају да имају довољно ресурса да животињама обезбеде квалитетну храну и негу. Такође морају да имају одговарајуће просторије за складиштење и припрему хране, као и довољно особља да се правилно брину о животињама. Поред тога, склоништима треба правилно управљати, а особље мора бити адекватно обучено. Ове ставке у Србији исписане су и у Закону о пансионима за кућне љубимце и прихватилишта за напуштене животиње, члан 61. [10,11,41]

Слика 6. Пренасељено прихватилиште за псе

4.3.4. Занемаривање повреда

Данас није реткост да псе задесе разне незгоде, од којих су саобраћајне ипак најчешће и са њима се ветеринари свакодневно сусрећу у својој пракси. Већина незгода се адекватно третира јер власници животиња брзо реагују. Међутим, неколицина њих, због недовољно финансијских средстава или из неког другог разлога, не затраже ветеринарску помоћ, због чега се дешава да животиње неретко угину. Овакви случајеви заврше као предмет судско-ветеринарских истраживања. Иако разлике у раним спецификацијама могу да закомпликују реалну слику, постоје карактеристике које су заједничке за већину. Детаљи о томе када и како је дошло до неке повреде, и које су радње предузете одмах и које су предузете касније, могу бити од пресудног значаја. Изјаве или записи о интервјуима са људима који су уско повезани са истрагом, могу истаћи важне недоследности у погледу времена, клиничких знакова, третмана и локације.

Тако је, на пример, забележен случај где је старији мушкарац заказао еутаназiju за свог пса - јоркширског теријера. Приликом клиничког прегледа, ветеринар је установио да недостаје лево око, као и да је доња вилица рудиментирана. Пас је био прљав, и у веома лошем телесном стању. Испитивањем власника установљено је да он није потражио ветеринарску помоћ када је његов пас задобио тешке телесне повреде. Постморталним прегледом установљене су тешке повреде доње вилице, као и тешка потхрањеност животиње. Затражено је форензичко испитивање, како би се утврдила прецизна природа необичних промена на доњој вилици.

Ово је само један од многобројних примера случајева занемаривања рана и повреда код паса које на крају доведу до угинућа животиње. Форензички извештај треба да се бави одговором на питања: да ли је болест допринела лошем стању животиње, да ли присуство болести мења тумачење обдукционог налаза, да ли би било разумно очекивати да просечан власник примети било какве знаке лошег здравља животиње као и то да ли је ветеринарско лечење било неопходно у неким ситуацијама. Оваква питања су важна јер је некад непотребна патња животиње можда настала баш директно занемаривањем болесног стања. [1,2,3,4,7]

4.3.5. Нагомилавање (хордашење) животиња

Нагомилавање животиња, које се понекад назива и Нојев синдром, представља држање већег броја животиња од уобичајеног као домаћих кућних љубимаца без могућности да правилно брину о њима, док у исто време поричу овај поремећај. Компулзивно гомилање се може окарактерисати као симптом менталног поремећаја, а не као намерна округлост према животињама. Сакупљачи су дубоко везани за своје љубимце и изузетно им је тешко напусте или предају одређеним организацијама. Они обично не могу да схвате да наносе штету својим љубимцима, већ имају тенденцију да верују да им пружају правилну количину неге. Гери Патронек, директор Центра за животиње и јавну политику на Универзитету Тафтс, дефинише гомилање као „патолошко људско понашање које укључује компулзивну потребу да се прибаве и контролишу животиње, заједно са неуспехом у препознавању њихове патње“. Према другој студији, карактеристично је то што сакупљач „не успева да обезбеди животињама адекватну храну, воду, санитарније и ветеринарску негу.

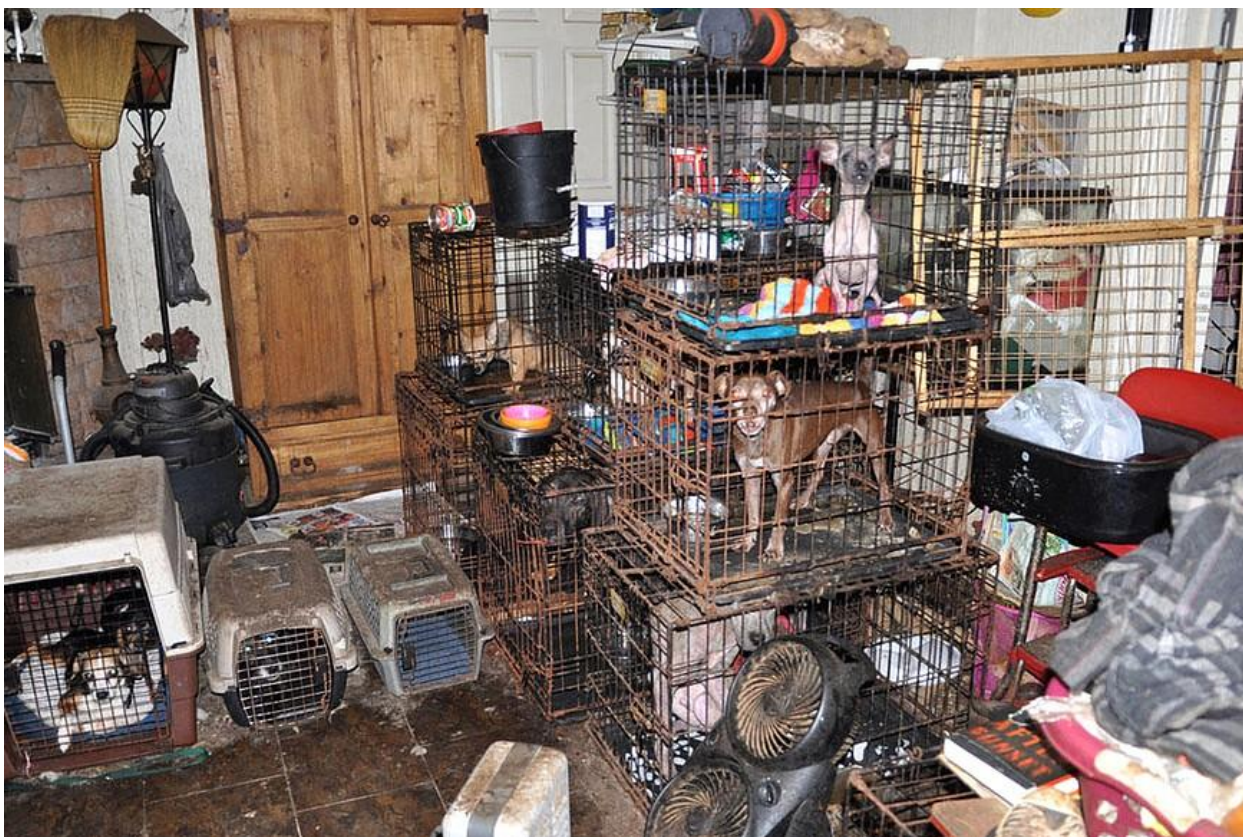
Сам број укључених животиња није одлучујући фактор у идентификацији гомилања. Уместо тога, проблем је немогућност власника да обезбеди бригу о животињама и одбијање власника да призна да и саме животиње као и његово домаћинство пропадају. Постоје случајеви када је заплењено само 11 мачака, где су те мачке живеле у лошим условима, а власник окарактерисан као сакупљач животиња, а са друге стране, постоји случај када је Канађанка, која је умрла оставивши 100 правилно храњених, стерилизованих/кастрираних, вакцинисаних и негованих мачака, није сматрана сакупљачем животиња јер су њене животиње биле правилно збринуте.

Конзорцијум за истраживање гомилања животиња идентификује следеће карактеристике као заједничке свим сакупљачима:

1. Нагомилавање бројних животиња, што је превазишло способност те особе да обезбеди чак и минималне стандарде исхране, санитарних услова и ветеринарске неге;
2. Непризнавање погоршаног стања животиња (укључујући болест, глад, па чак и смрт) и окружење у домаћинству (тешка пренасељеност, веома нехигијенски услови) и
3. Непрепознавање негативног утицаја сакупљања на сопствено здравље и благостање, као и на здравље других чланова домаћинства.[8]

Здравствена питања код гомилању животиња обухватају различите проблеме који се односе и на здравље појединца и на јавно здравље. Скупљање животиња је узрок многих озбиљних здравствених ризика који прете како самим животињама и појединцима који живе у том дому, тако и околним комшијама. Најчешће се у питање доводи:

- Здравствени утицаји на животиње - Због штетног утицаја на здравље животиња које су укључене, гомилање животиња се сматра обликом окупности према животињама.
- Неухрањеност - Недостатак довољно хране и воде је уобичајена карактеристика ситуација гомилања. Непосредна последица овога је изгладњивање и смрт.
- Пренасељеност - Број животиња пронађених у случајевима гомилања креће се од десетина до неколико стотина, а екстремни случајеви укључују преко хиљаду животиња.
- Трајне последице - Многе од спашених животиња, због здравствених проблема или проблема у понашању нису погодне за усвајање, па је еутаназија једина опција.
- Здравствени ефекти на људе - Здравствени ризик за оне који живе у и око стамбених објеката где се гомилају животиње
- Бриге о санитарним условима – У типичним кућама за гомилање, животињски отпад се налази на поду, унутрашњим површинама, укључујући кревете, радне плоче и ормаре.
- Зоонозне болести - Уобичајене припитомљене животиње чине велики део животиња које носе зоонозу, и као резултат тога, људи укључени у ситуације гомилања животиња, као и људи у околини су посебно изложени ризику од заразе болести. [41]

Слика 7. Нагомилавање животиња у стамбеној јединици

4.4. Физичко и емоционално злостављање животиња

Физичко злостављање се односи на намерне радње које животињи изазивају бол, патњу или смрт. Насилна понашања укључују премлаћивање, спаљивање, гушење, вучење, утапање, вешање, ударање или гажење, сакаћење, тровање, пуцање, убадање и бацање животиње. Ова врста злостављања подразумева наношење физичке трауме животињи најчешће због забаве појединца, испољавања агесије, освете, борбе животиња у ринговима, коришћење животиње као жртву културних ритуала, нехумане методе обуке и тренинга, итд. Ови видови физичког злостављања животиње утиче на даљу емоционалну развијеност животиње која најчешће доводи до анксиозности или агесије. [1,2,3,4,7]

4.4.1. Борбе паса

Борбе паса представљају један од окрутнијих типова злостављања животиња забрањене законом. Пси су приморани да се боре до смрти и да наносе тешке повреде једни другима ради људске забаве и профита. Породични кућни љубимци се краду и користе се као пси мамаци који се дају псима за борбу за вежбање. Украдени кућни љубимци су често изгладњивани, а уста им се затварају како би се спречило да науде борбеном псу. На овај начин, псима за борбу се омогућава изградња самопоуздања и усавршавање вештине убијања. Овај тип злостављања животиња углавном воде криминалне групе којима то ствара простор за ширење других криминалних активности, као што су илегално клађење и лоша пракса узгоја.

Постоји много разлога зашто људе привлаче борбе паса, а најчешћи је профит и забава, и то кроз коцкање, накнаде за парење и продају штенаца из обећавајућих крвних лоза. За друге, привлачност лежи у коришћењу животиња као продужетка себе да би се за њих бориле у својим биткама и да би показале своју снагу и јунаштво. Међутим, када пас изгуби, то може проузроковати да власник пса изгуби не само новац, већ и статус, и може довести до бруталних недела против самог пса. За друге, чини се да привлачност једноставно долази из садистичког уживања у бруталном спектаклу.

Пси који се користе за туче морају бити изоловани од других паса, тако да већину свог живота проводе на кратким, тешким ланцима (које злостављачи сматрају један вид вежбе услед ношења тежине ланца), често ван домашаја других паса. Обично су несоцијализовани према другим псима и већини људи. Међутим, многи професионални борци улажу много времена и новца у кондиционирање својих животиња. Често им се даје квалитетна исхрана и основна ветеринарска нега. Пси се вежбају у контролисаним условима, на пример на траци за трчање. За тренинг и обуку жртава борбе паса може такође користити разне легалне и илегалне дроге, укључујући анаболичке стероиде за повећање мишићне масе и подстицање агресивности. Наркотици се такође могу користити за повећање агесије паса, повећање реактивности и маскирање болова или страха током борбе. Жртвама псећих борби најчешће се купирају уши и репови. Ово има две сврхе: прво, ограничава делове тела за које други пас може да се ухвати у борби, и друго,

отежава другим псима да читају расположење и намере животиње кроз нормалне знакове говора тела. Злостављачи обично сами изводе ово сечење делова тела, користећи грубе и нехумане технике, неретко и при самом рођењу. Ово може довести до додатних кривичних пријава у вези са окрутношћу према животињама и/или незаконитом бављењем ветеринарском медицином.

У организованој борби, пси ће бити извагани како би били сигурни да су приближно исте тежине. Водитељи ће често прегледати противничког пса како би уклонили све токсичне супстанце које су можда биле стављене на крзно у покушају да одврате или нашкоде противничком псу. На почетку борбе, пси се пуштају из супротних углова и обично се састају у средини, боре се да би први ухватили противника. Ако то ураде, пси грабе и тресу, најчешће врат противника, како би нанели максималну штету. Власницима злостављачима није дозвољено да додирују псе осим када то каже судија. Борбе могу трајати само неколико минута или неколико сати. Обе животиње могу задобити повреде, укључујући убудне ране, посекотине, губитак крви, повреде од гњечења и сломљене кости. Иако туче обично нису смртоносне, многи пси касније подлегну повредама и угину.

Судбина паса који учествују у оваквом виду злостављања често је неизвесна. Осим ако су имали добру историју прошлих перформанси или потичу из вредних крвних лоза, пси који су изгубили често бивају одбачени, убијени, постану мета за вежбање другим псима или једноставно остављени да угину услед занемаривања повреда. Ако се сматра да је пас који је изгубио, представља посебну срамоту за углед или статус његовог власника, може бити погубљен на посебно бруталан начин као део „забаве“.

Иако је за ветеринара веома лако да препозна животињу, у овом случају пса који је учествовао у борби са другом животињом, постоје неколико смерница које упућују на овај вид злостављања животиња: пси који су приморани да се боре често имају непрофесионално подрезане уши и репове, а притом су видни други физички знаци, укључивајући ожиљке - на лицу, грудима и ногама, раздеротине, убудне ране и друге нелечене повреде. [4,13,41]

Слика 8. Пас на тешком ланцу

Слика 9. Повреде пса настале у борби

4.4.2. Борбе петлова

Борба петлова је крвави спорт у којем се два петла посебно узгајана за агресију стављају кљун уз кљун у мали ринг и подстичу да се боре до смрти. Иако су илегалне, борбе петлова и даље постоје широм света у свим врстама заједница и међу свим врстама људи.

У организованим борбама петлова, природни борбени инстинкти петлова су преувеличани кроз узгој, храњење, обуку, стероиде и витамине. Птица мора проћи неколико месеци, па и године нехуманих обуке пре борбе, што може укључивати трчање дугих стаза са препрекама (па чак и траке за трчање) и вежбање борби са другим петловима или птицама. Непосредно пре борбе, већина перја птица се чупа и узгајивач одсеца чешљеве испод кљуна тако да их његов противник не може откинути. Једном у рингу, петлови често носе вештачке гафове (дуге наставке налик бодезу) који су довољно оштри да пробуше плућа, око или поломе кости како би нанели максималну повреду другој птици. Борбе се могу одржавати у напуштеним фабрикама, двориштима или чак подрумима и могу трајати од неколико секунди до 15 минута, у зависности од реквизита које петлови носе. Иако правила обично не захтевају да једна или обе птице угину да би се прогласио победник, смрт је често исход због тежине повреда.

Осим што су окрутне према животињама, борбе петлова су уско повезане са другим злочинима као што су коцкање, дрога и акти насиља. Опкладе на туче могу се кретати од неколико стотина до хиљада долара, у зависности од репутације птица одгајивача. Гледаоци понекад могу чак и да купе седишта у боксу на начин на који бисте то учинили за спортски догађај. Упркос овим узнемирујућим чињеницама, борбе петлова често инспиришу атмосферу налик на забаву у којој се окупљају читаве породице, укључујући и децу. [4,13,41]

Слика 10. Борба петлова са бодезима

4.4.3. Зоофилија и бестијалност

Зоофилија се описује као осећања сексуалног узбуђења или сексуалне склоности према животињама. Овај облик сексуалног узбуђења сматра се парафилијом, или стањем које карактеришу атипичне сексуалне жеље. Стварни чин ангажовања, дозвољавања или снимања сексуалног односа са животињама познат је као бестијалност. Према томе, појединац може бити зоофил без упуштања у бестијалност као што је маштање или друге сексуалне радње. Бестијалност се генерално сматра сексуалним чином без пристанка, јер животиње нису способне да дају афирмативан пристанак, што је неопходно у свим сексуалним ситуацијама. Сексуални односи са животињама могу довести до различитих ризика, углавном физичких и за животињу и за учесника. Због горе наведених информација, бестијалност се сматра обликом окрутности према животињама и незаконита је у многим деловима света. Унутар заједнице зоофила постоји још једна разлика између „бестиосексуалаца“, оних који силују или злостављају животиње ради сопственог задовољства, и зоофила, који сматрају да цене добробит и задовољство животиња. Студија спроведена 1940-их открила је да је скоро 50% дечака одгајаних на фарми у Америци доживело најмање један сексуални сусрет са животињом. Важно је навести да се зоофилни поремећаји дијагностикују само ако сексуална привлачност или сексуални односи са животињама потрају све до након адолесценције. Већа је вероватноћа да ће знаке оваквог понашања показати претходно сексуално злостављана деца, него деца која нису злостављана, што нас враћа на терминологију повезаности између злостављања животиња са насиљем у окружењу.

Слика 11. Повезаност сексуалног злостављања животиња са историјом преступника

Појединци се упуштају у овај вид злостављања јер имају потешкоћа у формирању здравих сексуалних односа са људима. Многи од оних који се баве овим чиновима губе или никада нису имали жељу да имају секс са људима. Алтернативно, животиња се може користити као сексуална играчка јер пружа сензације сличне људској сексуалној стимулацији. У случају бестијалности, животиња се не посматра као партнер пун љубави, већ као објекат који се може користити за сексуално задовољство. Међутим, зоофили доживљавају искрена осећања наклоности према животињама која су симптоматска за међуљудску сексуалност. Постоји много физичких ризика и последица повезаних са чином бестијалности. Ови ризици зависе од многих фактора, укључујући врсту животиње. Један ризик повезан са бестијалношћу је контракција зооноза, које су инфекције које се могу пренети са животиња на људе. Зоонозом могу бити изложени људи путем контакта са семеном, вагиналним течностима, урином, изметом, крвљу и пљувачком. Примери истакнутих зооноза укључују токсокарозу и Q грозницу. Поред тога, било је случајева алергијских реакција на семе животиња које су резултирале анафилаксом. [14,29]

4.4.4. Жртвовање животиња

Жртвовање животиња је ритуално убијање и приношење једне или више животиња, обично као део религиозног ритуала или да би се задржала наклоност ка божанству. Жртвовање животиња било је уобичајено широм Европе и древног Блиског истока све до ширења хришћанства у касној антици, а наставља се и данас у неким културама или религијама. Жртвовање животиња треба генерално разликовати од прописаних метода ритуалног клања животиња за нормалну исхрану.

Жртвовање животиња у име верске слободе је вид злостављања животиња где се сваке године око милион животиња убија у име религије током разних верских обреда. Ове животиње су често мучене пре само акта убијања, а њихова крв се користи у церемонијама за које се верује да дају срећу и богатство онима који су укључени. Док је у прошлости, широм света, жртвовање животиња било уобичајена верска пракса, у данашњем времену већина великих релија се одрекла овог чина.

Међутим, неколицина и даље учествује у овом варварском ритуалу: Сантерија је афро-кубанска религија која жртвовањем кокошке, козе, па чак и паса изводе ритуале црне магије, клетве, па чак и тражење помоћи од духова. Они верују да што се животиња више бори или узвраћа током жртвовања, то животиња има више „посебне снаге“. Они често туку животиње до смрти, ударајући их по глави док не угину, а понекад и док им потпуно не откидају главу. Вуду је религија која је настала на Хаитију и жртвовање животиња је такође централни део ове вере. Пилићи, козе, свиње, пси, па чак и корњаче се жртвују током верских обреда, где се крв животиње се користи за духове, а верује се и да доноси срећу. Леш животиње се тада често закопава или спаљује као део ритуала. Такође, вуду практичари верују да животиња мора да се бори током жртвовања да би ритуал био

ефикасан. Козе, овце, водени биволи и многе друге животиње жртвују се сваке године у име хиндуистичких богова и богиња. Једна од ових богиња је богиња Кали. Она је богиња смрти и уништења, а жртвовање животиња је један од начина на који је њени следбеници обожавају. Током Калијевих фестивала, који могу трајати и до десет дана, жртвују се стотине или чак хиљаде животиња. Овим животињама се често одсецају главе или им се пререже грло као део ритуала. Њихови лешеве су затим нанизани и изложени као део прославе. Муслимани укључени у хаџ (ходочашће) су обавезни да жртвују јагње или козу или да се придруже другима у жртвовању краве или камиле током прославе Курбан-бајрама. Ово представља реконструкцију Аврамовог жртвовања овна, уместо његовог сина. Хришћанство се дуго противило свим облицима жртвовања животиња и већина хришћанских вероисповести верује да је жртвена смрт Исуса Христа трајно укинула жртвовање животиња, првенствено због веровања да је Исус „Јагње Божије“. Упркос овом противљењу, неколико руралних хришћанских заједница жртвује животиње (које се затим конзумирају на гозби) као део богослужења, посебно за Ускрс. Животиња се унеци у цркву пре него што се поново изведе и убије. Нека села у Грчкој жртвују животиње православним свецима у пракси познатој као курбанија. Жртвовање јагњета, или ређе петла, уобичајена је пракса у Јерменској цркви и Тевахедо цркви у Етиопији. Иако су овакви ритуални на нашим просторима ретки, познати су случајеви жртвовања животиња ради религиозних обреда. Примера ради, 2018. у Обреновцу је ухапшен младић који је снимљен како пресеца гркљан псу понављајући речи које које припадају ритуалу секте.

Слика 12. Жртвовање животиње

Већина религија се одрекла оваквог вида злостављања, како због закона одређене државе, тако и због добробити животиња, међутим у неким сектама, жртвовање животиња је и даље веома стваран проблем у данашњем свету. Животиње без права и гласа се муче и убијају без разлога, тачније због нечијих верских уверења. Велики проблем, такође представља што је у неким земљама овај чин злостављања животиња је и даље легалан. [41]

Слика 13. Овце избодене на смрт и обележене пентаграмима

4.4.5. Лов

Лов је можда био неопходан за људски опстанак у праисторијским временима, али данас већина ловаца вреба и убија животиње само због узбуђења, а не из нужде. Овај непотребан, насилан облик „забаве“ раздваја животињске породице и оставља безбројне животиње сирочад или тешко повређене када ловци промаше своје мете. Брза убијања приликом лова су ретка, а многе животиње трпе дуготрајне болове пре саме смрти услед тешког рањавања.

Члан Савеза ловаца из Мејна процењује да је 50 одсто животиња које су упуцане самострелима рањено, али не и убијено. Студија на 80 белорепних јелена са радио-овратником открила је да је од 22 јелена који су упуцани „традиционалном опремом за стреличарство“ 11 рањено, али не убијено или опорављено од стране ловаца. Лов такође ремети обрасце миграције и хибернације и уништава породице. За животиње као што су вукови и гуске, које се паре доживотно и живе у блиско повезаним породичним јединицама, лов може уништити читаве заједнице. Страх и неизбежна бука која цепа уши од пуцњаве и других метежа које стварају ловци доводе до огромног стреса уловљених животиња. Ово озбиљно угрожава њихову рутину и њихове навике у исхрани, отежавајући им складиштење масти и енергије који су им потребни да преживе зиму. Гласни звукови такође могу пореметити ритуале парења и могу довести до тога да родитељске животиње побегну из својих јазбина и гнезда, остављајући своје младе рањивим на природне предаторе.

Лов се често назива спортом, иако предствља друштвено прихватљиву активност, где се окрутно и беспотребно убијају животиње. По дефиницији, спорт укључује такмичење између две сагласне стране, укључујући судије, где се никада не завршава намерном смрћу изразито једног противника. У овом спорту, ово није случај. Неке ловачке групе тврде да поштовањем закона и убијањем животиња из слободног узгоја на начин који људима не даје „неодговарајућу предност“ над њиховим пленом, та активност представља „поштenu потеру“. Наравно, ове исте групе подстичу ловце да пуцају на дивљач пушкама, сачмарицама и луковима и стрелама — оружјем које ниједна животиња нема шансе да побегне, а камоли да се бори.

Супротно ономе што ловци често говоре у одбрану своје окрутне забаве, неки сматрају да лов нема везе са „очувањем“ или „контролом становништва“. А у неким случајевима, животиње се чак посебно узгајају да би временом постале плен за ловце. Годинама у назад, у природи постоји ланац исхране, и ако га људи не мењају, деликатна равнотежа природних екосистема обезбеђује опстанак већине врста. Природни предатори помажу у одржавању ове равнотеже тако што убијају само најслабије јединке. Ловци, међутим, настоје да убију животиње, често због трофеја, што значи да се убијају обично највеће, најснажније животиње, које су потребне да би генетски фонд био јак. Овај „лов на трофеје“ често слаби остатак популације ове врсте: верује се да је криволов на слонове

повећао број животиња без кљова у Африци, а у Канади је лов довео до смањења величине рогова велике овце за 25 процената у последњем 40 година.

Чак и када необичне природне појаве узрокују пренасељеност, природни процеси делују на стабилизацију групе. Глад и болести су већином главни ловци, али је то начин природе да осигура да здраве, јаке животиње преживе и одрже снагу свог стада или групе. Након што ловци убију највеће чланове популације, потомци слабих одраслих имају потешкоћа да пронађу храну и стекну снагу потребну да преживе екстремне временске прилике; стога, на основу ових чињеница, лов заправо може изазвати глад, а неће га спречити.

Поред овога, „спортски“ лов такође доводи до других проблема. На пример, верује се да је трансфер јелена и јелена узгајаних у заточеништву који су потом служили за лов допринео ширењу епидемије хроничне болести исцрпљивања (ЦВД), тј. фаталне неуролошке болести код јелена и лосова. Још један проблем јесте одвођење егзотичних животиња „дивљачи“ у околину која није аутохтона за њих, како би их ловци убијали, где су власти и становништво суочили са још једним проблемом, а то је претња за домаће и дивље животиње и поремећај успостављеног екосистема.

Дивље животиње нису једине жртве овог окрутног спорта. Несреће које се дешавају у лову често уништавају имовину становника и повређују и убијају домаће животиње и кућне љубимце, као што су коњи, краве, пси, мачке. Неретке су и несреће са смртним исходом планинара и других ловаца. Према Међународној асоцијацији за образовање ловаца, сваке године у САД-у има десетине смртних случајева и стотине повреда које се приписују лову - а тај број укључује само инциденте везане за људе. Сви ови трагични догађаји нису довољни да би се лов сматрао илегалним. [9,15,17,21,41]

Слика 14. Ловац са својим пленом

4.4.6. Криволов

Криволов представља незаконит лов ватреним оружјем и један од најчешћих и најраспрострањенијих злочина над животињама у свету. Незаконитлов обухвата све радње које су у супротности са прописима којима се уређује ловство дивљачи у једној земљи.

Све до 20. века већина криволова био је криволов за потребе егзистенције – тј. убијање дивљачи или рибе од стране осиромашених сељака како би повећали оскудну исхрану. У средњовековној Европи феудални земљопоседници од краља наниже строго су спроводили своја искључива права на лов и риболов на земљишту које су поседовали, а криволов је био озбиљан злочин који се кажњавао затвором. Криволов за егзистенцију је нужно постао специјализованија активност; током 18. и 19. века банде организованих ловокрадица често су се упуштале у жестоке борбе против ловочувара. Како је људска популација расла, тако је расла и потражња за дивљим животињама. Људи у многим земљама су навикли на начин живота који подстиче потражњу за дивљим животињама. Очекивајући приступ разним морским плодовима, кожној галантерији, лековитим састојцима и текстилу, или пак уживајући у погледу животиње или дела животиње као тројефа, све више животиња има трагичну судбину која мора да испуни ова очекивања. С друге стране, екстремно сиромаштво представља паралелу да неки људи дивље животиње виде као вредну размену за трговину.

Слика 15. Кожа убијених тигрова

Криволов се сада обично обавља ради спортског или комерцијалног профита, како на легалном тако и на црном тржишту. Криволов може бити озбиљна претња за многе дивље врсте, посебно оне заштићене у резерватима дивљих животиња или националним парковима. Многе животињске врсте су биле на рубу егзистенције због пљачки ловаца на тржишту и нерегулисаних спортиста. Под руководством опасних међународних мрежа, делови дивљих животиња и саме животиње се тргује слично као илегална дрога и оружје. По својој природи, готово је немогуће добити поуздане податке о вредности илегалне трговине дивљим животињама. Стручњаци из мрежа за праћење трговине дивљим животињама, процењују да се ради о милијардама долара.

Познато је да Африка као земља има потешкоће у одржавању прихватљивог броја неких животиња због криволова, јер је дошло до критичног исцрпљивања носорога, који се лови због свог рога, и афричког слона, који се коље због слоноваче. Бенгалском тигру из Индије и горили у централној Африци на сличан начин прети изумирање од ловаца који раде илегално. Азијски и афрички панголини се у великој мери лове због меса и органа, коже, крљушти и других делова тела који су цењени за употребу у традиционалној медицини; као резултат тога, популације свих осам врста су драматично опале током раног 21. века, и оне су наведене као угрожене или критично угрожене врсте. Многе врсте папагаја су у опасности због трговине кућним љубимцима, као и многе тропске рибе које се илегално сакупљају за акваријуме.

Слика 16. Слон убијен зарад слоноваче

Једноставно речено, убијање животиње ради спорта и профита је окрутност према животињама. Лов на трофеје не узима у обзир добробит саме животиње и не ставља добробит животиња на прво место. Нажалост, многи људи који иду у лов на животиње су неискусни ловци, а животиње често трпе окрутне и мучне болове пре саме смрти. [9,15,17,21,41]

4.4.7. Фабричке фарме

Фабричке фарме су модерна индустријска метода узгоја животиња које се узгајају на фармама као облик интензивне пољопривреде дизајниран да максимизира профит користећи што је могуће мање ресурса. На фабричким фармама велики број животиња је затворен у малим просторима, често током целог њиховог живота.

Фабричка пољопривреда је све чешћи начин узгоја животиња за храну, фокусирајући се на врсте као што су краве, свиње, кокошке и рибе. Такође, могу користити за узгој животиња у непрехрамбене сврхе, као што су ласице које се интензивно узгајају за крзно.

На фабричким фармама животиње су одгајане да брзо расту тако да се могу што брже претворити у жељене производе. Различита телесна сакаћења, изузетно тесни и пренасељени кавези и животи проведени у потпуности у затвореном простору су рутински аспекти живота за фабрички узгајане животиње. Нехумано поступање на фабричким фармама је свакодневница, иако се дефиниције окрутности разликују међу заинтересованим странама. На пример, дефиниције окрутности према животињама које користе извршни директори великих компанија за производњу меса ће се драстично разликовати од оних које користе локални заговорници животиња.

Када се узму у обзир рутинске фармске праксе, као што је одвајање мајки крава од новоређенчади, кастрирање мушких животиња без анестетика или недозвољавање животињама да искусе природне потребе на отвореном – осим застрашујућег путовања у задњем делу камиона на путу до кланице – мало је се зна о узгајању животиња у систему фабричке фарме.

Кљунови пилића су витални део њихове физиологије који кокошке користе кљуцајући храну и друге предмете и до 15.000 пута сваког дана. Када су пилићи заробљени у пренасељеним условима (који су типични за овакав начин узгоја) који их спречавају да истражују своју околину или искажу било које од својих природних понашања – они често претварају ово понашање кљуцајући друге кокошке, што доводи до повреда, канибализма, па чак и смрти. Уместо да кокошкама пруже више слободе и простора како би се елиминисало штетно кљуцање и канибализам, многе компаније уместо тога одрежу делове кљунова пилића. Употребом машине опремљене врелим сечивом, које у неким операцијама може да откине и до 15 кљунова у минути, горњи

кљунови се секу на пола или две трећине, док се доњи подрезује за четвртину његове дужине. Постоје докази да ово узрокује хроничан бол пилићима не само током сечења, већ током целог живота.

Слика 17. Справа за сечење кљунова

Осталим животињама на фабричким фармама, као што су краве, свиње и овце, рутински се уклањају репови – процес познат као купирање репа. Ове процедуре се углавном спроводе без анестетика, што приморава животиње да издрже огроман бол. Купирање репа се врши из више разлога. Код свиња, слично као код пилића, стресни, неприродни услови на фабричким фармама терају животиње да гризу једни друге за реп, узрокујући повреде, а понекад и инфекције. Код крава се врши купирање репа како би мужа била лакша и удобнија за раднике, а млечна индустрија извештава о наводним предностима за краве у смислу побољшане хигијене.

Претерана затвореност је дефинитивна карактеристика фабричких фарми. То изазива досаду, фрустрацију, стрес и друге озбиљне бриге за добробит животиња на фармама. Најинтензивнији систем затварања крава назива се штанд за краве и користи се на кравама музарима. Свака крава проводи све своје време везана за једну шталу, након чега следи слободна штала у којој је кравама дозвољено да лутају око мале шупе. Ипак, ове краве цео живот проводе у затвореном простору. Једно истраживање је показало да затварање било које врсте, у поређењу са узгојем крава на пашњаку, негативно утиче на добробит у многим аспектима. Многе кокошке које се узгајају за индустрију јаја држе се у такозваним батеријским кавезима, док се женке свиња које се користе за узгој држе се у сандуцима за гестацију тако малим да се не могу окренути током свог живота.

Следећа чињеница која доказује злостављање животиња на фабричким фармама јесте генетска манипулација. На пример, бројлерски пилићи су често узгајани тако да им расту веће груди, пошто је месо од прса омиљено међу потрошачима. Ова додатна телесна

тежина је неприродна за птице и изазива низ ослабљујућих здравствених стања како птице старе. Краве се често узгајају без рогова, што омогућава да се више крава спакује у мање површине. Иако ово може повећати производњу на фарми, то умањује добробит животиња. Генетска модификација носи ризике по здравље људи и животиња. Временом, стицање таквих жељених особина код животиња на фарми може довести до тога да сваки појединац постане скоро генетски идентичан, што повећава ионако висок ризик од пандемије унутар фарме. У нормалним околностима, индивидуалне генетске варијације делују као препрека на путу ка вирусном преносу. Велики број генетски идентичних животиња омогућава вирусима да се шире много брже и потенцијално постају вирулентнији.

Већ поменути закон о добробити животиња засновани су на "пет слобода", оквир који означава услове живота којима животиње не би требало да буду подвргнуте. Услови на типичној фабричкој фарми онемогућавају животињама да у потпуности остваре чак и једну од ових слобода. [9,21,41]

4.4.8. Фарме и трговина крзна

Сваке године се око сто милиона животиња узгаја и убија да би се модна индустрија снабдела не само традиционалним крзненим капутима, већ, све више, украсима од правог крзна који се користе на јакнама, шеширима, рукавицама, ципелама и низу других ствари, одеће и прибора. Индустрија крзна, по први пут је забележила пад последњих година, пошто се потрошачи, трговци на мало, дизајнери и утицајни људи одричу правог крзна, а политичари гласају за забрану производње крзна и, све више, забрану продаје крзна.

Поред фарми које се баве узгојем крзна, око милион животиња бива заробљено и убијено због свог крзна у дивљини. Већина крзна дивљих животиња ухваћених у замци долази из САД, Канаде и Русије. У 2018. години, процењено је да је убијено скоро 3 милиона животиња, укључујући 647.000 ракуна и 363.000 којота. Замке наносе велики бол и муку, како циљним животињама, тако и ненамерним жртвама као што су кућни љубимци и угрожене врсте. Често остављене данима, неспособне да потраже склониште, храну или воду, ове животиње могу себи нанети озбиљне повреде у покушају да побегну. Када ловци коначно стигну, често животињи наносе велике повреде или је туку до смрти.

Животиње које се узгајају због свог крзна, као што су лисице, зечеви, ракуни и куне, цео живот су затворене у малим, жичаним кавезима. Неспособне да изразе своја основна природна понашања као што су копање, лутање по великим територијама, пливање и роњење, показало се да ове природно активне и радознале животиње показују стереотипно понашање менталног стреса као што је стално ходање и кружење унутар њиховог кавеза. Такви скучени простори (углавном без одговарајуће подлоге) такође могу довести до тога да се животиње самоопвреде и боре са другим јединкама у кавезу. Бројна недавна истраживања на такозваним сертификованим фармама открила су низ стања и

узнемирујућих патњи, укључујући животиње са отвореним ранама, деформисаним стопалима, болесне очи, па чак и случајеви канибализма. Када су животињска крзна на врхунцу, пре него што напуне годину дана, оне се убијају струјом, туку до изнемоглости или једноставно доводе до смрти преломом врата, а њихова крзна се прерађују, фарбају и одлазе на тржиште. [9,21,41]

4.4.9. Животиње као забава људи

Животиње широм света страшно пате у зоолошким вртovima, циркусима и другим представама које користе животиње. принуђени су да живе у ситуацијама које су често сличне онима на фабричким фармама, и стално су подвргнуте болу, страшном страху и невољи, наступају у представама.

4.4.9.1. Циркуси

Свеобухватна научна студија објављена пре неколико година закључила је да циркуси изазивају значајну патњу код животиња које су присиљене да наступају. Животиње које се користе у оваквим видовима забаве проводе скоро цео свој живот у неудобним путујућим сандуцима, шталама или камионима у којима им недостаје простора за слободно кретање. Сандуци у којима се превозе животиње као што су велике мачке и коњи, скучени су до те мере да оне не могу да се окрену, а слонови су трајно оковани. Поред екстремног заточеништва и веома лоших услова смештаја, ове животиње су изложене стресу јер су натеране да путују у камионима хиљадама миља. У многим случајевима путују најмање једном недељно, готово без одмора. Због тога многе животиње угину на путу. Уобичајено је да се не хране или не дају довољно воде док путују. Они такође пате од врућине или хладноће, јер камиони који их превозе нису под контролом климе да би временске прилике биле блаже, а често им недостаје и вентилација. Ово изазива велику невољу за животиње, а посебно за оне животиње које нису навикле на веома вруће или веома хладне услове, као што су поларни медведи, копитари или велике мачке увезене из афричке саване.

Животиње које се експлоатишу у циркусима приморане су да праве одређене покрете и изводе одређене начине који се представљају као „уметничке представе” попут плесова и скокова. Они се уче да изводе одређене „трикове“ који су често физички непријатни и психички узнемирујући, али и опасни. Временом животиње могу оштетити своје мишиће, зглобове или кости. На пример, слонови се често натерају да стоје на задњим ногама или чак балансирају на једној ноzi. Ово може изазвати киле за тако тешке животиње. Још један уобичајени трик за слонове је претварање да могу да плешу насилним померањем главе с једне стране на другу. То им може изазвати болове у нервима и мишићима, који на крају могу постати хронични. Тигрови, лавови и друге велике мачке су приморани да скачу кроз запаљене прстенове. Веома се плаше ватре, тако да то не би радили осим ако то не раде од рођења због нехуманих обука. Сличан је случај мајмуна који возе мотоцикле. У другим случајевима, животиње као што су велике мачке

су присиљене да стоје на коњима. Ово је застрашујуће и за коње (који се плаше предатора на себи) и за велике мачке. Медведи су принуђени да стоје на задњим ногама, и иако то понекад могу да ураде, непријатно им је да то раде веома дуго. Један од начина да се на то натера јесте да се спаљују шапе медведа тако да медведима буде болно да ходају по њима. Поред свега наведеног, присуство многих гледалаца и гласних звукова повећава нелагоду и представља значајан узрок стреса.

Поставља се питање како животиње ипак успевају да наступају у циркусима. Одговор је једноставан - они то раде из страха да ће бити кажњени. Тренери често користе ланце, бичеве, брњице, металне куке и електричне шипке како би натерали животиње да се понашају на одређени начин. Друге методе укључују везивање животиња у ланце и лишавање хране и воде. Да би тренери могли да контролишу понашање животиња, они крше вољу животиња од малих ногу. То се ради систематским премлаћивањем. Када слонови стигну у циркус, током првих неколико недеља их непрестано туку док се потпуно не предају и науче да слушају и да се плаше тренера. Ова казна је стална и веома оштра, јер у супротном можда неће успети да услови животиње да се понашају на начин који им је непријатан и неприродан. Поред овога, животињама се често уклањају нокти, ваде им се зуби и изложени су разним смирујућим супстанцама, како би се спречило да нападну своје тренере.

4.4.9.2. Зоолошки вртови

Широм света постоје људи који су изградили нове домове за животиње које су патиле због експлоатације од стране људи или других узрока. На пример, животиње спасене са фарми и лабораторија започеле су нове животе у овим новим домовима где су збринуте и где могу да живе без угњетавања. Ова спасавања не би била могућа без постојања таквих места. Животиње у дивљини, као што су животиње сирочад чије су породице убили људи или умрле природним путем, такође су спашене. Ове животиње би умрле да није било људи који су их спасили и обезбедили им нове домове.

Међутим, овај аргумент не важи у случају зоолошких вртова. Сматра се да зоолошки вртови доносе много више штете него користи. Дивље животиње се убијају и киднапују како би се транспортовали до зоолошких вртова. Зарад већег ентузијазма посетиоца, зоолошки вртови имају тенденцију да хватају и приказују младе животиње, зато често ангажују ловце да убију родитеље, а затим одбачене бебе животиње ставе у транспортне контејнере и отпреме на њихова крајња одредишта. Једном када се врста унесе у зоолошки врт, зоолошки вртови често користе програме узгоја у заточеништву како би произвели младе животиње које су стални привлачење посетилаца. Када се упознају са припадницима супротног пола њихове врсте, није неубичајено да животиње у заточеништву одбију да се паре у тако непријатељском и стресном окружењу. Уместо тога, зоолошки вртови често сексуално злостављају животињу и вештачки је импрегнирају како би произвели младе. У многим зоолошким вртovima широм света, животиње морају

да трпе околности које за њих нису природне. Ове околности су исте као оне које трпе животиње у циркусима. Једна је усамљеност, која може бити веома узнемирујућа у случају друштвених животиња. Друго је затварање; многим животињама у зоолошким вртovima недостаје простора за кретање и вежбање. Ове животиње такође живе на неудобним местима са бетонским зидовима и подовима. Они такође подносе оштре временске услове; животиње погодне за посебно хладна, врућа, влажна или сува места морају да се носе са потпуно другачијим окружењима. Често имају хронично лоше здравље. Неке од њих су појединачне, усамљене животиње које трпе стрес због недостатка приватности јер су увек изложене посетиоцима зоолошких вртова, гласним звуцима, и повредама насталим добацивањем предмета од стране посетиоца.

На крају, када животиње остаре, зоолошки вртovi често убијају „вишкове“ животиња или их продају ловачким ранчевима, медицинским лабораторијама или лоше вођеним зоолошким вртovima поред пута, где животиња последње дане свог живота проводи у транспорту или у још стреснијем окружењу до смрти.

4.4.9.3. Акваријуми

Животиње које се користе у акваријумима, посебно у воденим представама, трпе много невоља. Главна негативна карактеристика овог вида забаве јесте недостатак простора. Ово је прилично очигледно у случају великих животиња као што су морски сисари. У земљама као што су САД, делфини могу бити затворени у резервоарима који су дуги само око 9-10 метара. Као резултат тога, ове животиње проводе цео дан пливајући у кругу и њихово ментално здравље је озбиљно нарушено.

Други разлог зашто су акваријуми представљени као вид злостављања је тај што многе животиње које се држе за представе, као што су делфини и други морски сисари, користе ехолокацију. Када су ове животиње закључане у резервоарима, одјаци звукова које њихов сонар производи непрестано се одбијају од крајева резервоара и одмах им се враћају. Ово је изузетно стресно и озбиљно утиче на њихово ментално здравље. Паралела са овим стресом код човека, како су научници утврдили, била би – затвореност у у малој просторији у којој се не чује ништа осим веома гласне буке.

Поред психичког злостављања, ове животиње обично имају значајне кожне проблеме изазване водом у базенима, која је пуњена хемикалијама и састава који није добар за њих. Штавише, код китова у заточеништву примећују се различите денталне патологије, при чему патологије почињу у младости. Орални стереотипи које показују орке доприносе уоченом оштећењу зуба - трошење круничних зуба доње вилице.

Животиње, предоређене да живе у мору, када се хватају у дивљини, често умиру због стреса током самог чина хватања или током транспорта. Неки заступници животиња сматрају да је овај исход бољи него да цео живот проведу у патњи, представљајући забаву за људе. [9,21,41]

5.0. ЗАКЉУЧАК

Злостављање животиња је значајна, дискутабилна тема због немогућности животиња да искажу свој глас и своје право, с тим ветеринарска професија има за одговорност да уместо њих говори, јер се патња животиња у већини случајева занемарује. Препознавање различитих видова злостављања није у свим случајевима једноставно и лако, јер животиње могу да показу бојажљивост и уплашеност и из других разлога, тј. да узрок таквог облика понашања није злостављање. Сумња на случај злостављања заснива се на већем броју елемената, као што су историја болести, понашање власника или других чланова породице, као и на присуству одређених врста повреда на телу животиње. Не постоји објективан дијагностички тест када се ради о злостављању животиња и у том случају ветеринар треба да се ослони на своје знање, искуство, професионално мишљење и интуицију.

6.0. ЛИТЕРАТУРА

1. Renald Munro, Helen M. C. Munro, Animal Abuse and Unlawful Killing, Forensic Veterinary Pathology, 2008.
2. John E. Cooper & Margaret E. Cooper, Introduction to Veterinary and Comparative Forensic Medicine, 2007.
3. Др Зоран В. Алексић, др Бранислава Ђукић, Судска ветеринарска медицина општи део, Универзитет у Београду, Факултет ветеринарске медицине, Београд, 1999.
4. Др Зоран В. Алексић, др Бранислава Ђукић, Судска ветеринарска медицина болести и мане животиња, Универзитет у Београду, Факултет ветеринарске медицине, Београд, 2001.
5. Kumar V., Abbas A.K. and Aster J.C. Robbins Basic Pathology International Edition, 10th Edition. Elsevier Science, 2017.
6. McGavin D.M. Specijalna veterinarska patologija. Stanek, Varaždin, 2008.
7. Marinković D. i Nešić V. Tehnika obdukcije životinja sa osnovama tanatologija. Beograd, 2013.
8. Sofrenović Đ.R. Patološko-anatomska sekcija domaćih životinja. Beograd, 1950.
9. Šijački N., Jablan-Pantić O. i Pantić V. Morfologija domaćih životinja. Naša knjiga, 1997.
10. Džaja P, Grabarević Ž: Sudsko veterinarstvo – opći dio, 2011.
11. Ђукић Б, Вицковић Д: Судска ветеринарска медицина, 2001.
12. Popesko P. Atlas topografske anatomije domaćih životinja. Medicinska naklada, 2004.
13. Office of Justice Programs Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention, Animal Abuse and Youth Violence, 2001.
14. Scott A Johnson, Licensed Psychologist, Forensic Research & Criminology International Journal, 2018.
15. Cooper JE, Cooper ME. Veterinary Science. In: Townley L, Ede R, editors. Forensic practice in criminal cases. London, UK: The Law Society; 2004.
16. Cooper ME. Community responsibility and legal issues. Semin Avian Exotic Pet Med. 1996;5:37–45.

17. Cooper ME. An introduction to animal law. London, UK: Academic Press; 1987. Di Maio VJM, Di Maio DJ. Forensic pathology. Florida, USA: CRC Press; 2001.
18. Elkan E. Pathology and histopathological techniques. In: Cooper JE, Jackson OF, editors. Diseases of the reptilia. London: Academic Press; 1981.
19. Forbes N. An exacting science: the veterinary surgeon as expert witness. In Pract. 2004;26:503–6.
20. Harcourt RA. The palaeopathology of animal skeletal remains. Vet Rec. 1971;89:267–72.
21. Leonard EA. Veterinary forensics. In: Miller L, Zawistowski S, editors. Shelter medicine for veterinarians, staff. Oxford: Blackwell Publishing; 2004.
22. Menotti-Raymond M, David VA, O'Brien SJ. Pet cat hair implicates murder suspect. Nature. 1997;386:774.
23. Merck MD. Veterinary forensics: animal cruelty investigations. Ames, Iowa: Blackwell Publishing; 2007.
24. Munro R. Forensic necropsy. Semin Avian Exotic Pet Med. 1998;7(4):201–9.
25. Munro HMC, Thrusfield MV. “Battered pets”: features that raise suspicion of non-accidental injury. J Small Anim Pract. 2001a;42:218–26.
26. Munro HMC, Thrusfield MV. “Battered pets”: non-accidental physical injuries found in dogs and cats. J Small Anim Pract. 2001b;42:279–90.
27. Munro HMC, Thrusfield MV. “Battered pets”: sexual abuse. J Small Anim Pract. 2001c;42:333–7.
28. Saxena CB, Rai P, Shrivastara VP. Veterinary postmortem examination—a laboratory manual. New Delhi, India: Vikas Publishing House; 1998.
29. Sinclair L, Merck M, Lockwood R. Forensic investigation of animal cruelty. Washington DC, USA: Humane Society Press; 2006.
30. Smith KV. A manual of forensic entomology. London, UK: British Museum of Natural History; 1986.
31. Stroud RK. Wildlife forensics and the veterinary practitioner. Semin Avian Exotic Pet Med. 1998;7(4):182–92.

32. Turk JL, Allen E, Cooper JE. The legacy of John Hunter, pioneer in comparative pathology. Eur J Vet Pathol. 2000;6(1):11–8
33. Williams DJ, Ashford AJ, Priday DS, Forrest AS. Forensic pathology. Edinburgh and London: Churchill Livingstone; 1998.
34. Wobeser G. Forensic (medicolegal) necropsy of wildlife. J Wildl Dis. 1996;32:240–9.
35. Слика 1 -
[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/bb/Schlacht bei Zama Gem%C3%A4lde H P Motte.jpg/220px-Schlacht bei Zama Gem%C3%A4lde H P Motte.jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/bb/Schlacht_bei_Zama_Gem%C3%A4lde_H_P_Motte.jpg/220px-Schlacht_bei_Zama_Gem%C3%A4lde_H_P_Motte.jpg)
36. Animal Welfare: A Brief History by Ian J.H. Duncan - <https://www.fondation-droit-animal.org/proceedings-aw/animal-welfare-a-brief-history/>
37. Слика 2 - [https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/d/dc/Bear-bating Abraham Hondius 1650.jpg/220px-Bear-bating Abraham Hondius 1650.jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/d/dc/Bear-bating_Abraham_Hondius_1650.jpg/220px-Bear-bating_Abraham_Hondius_1650.jpg)
38. <https://www.peta.org/>
39. Слика 3 - <https://www.ojp.gov/pdffiles1/ojdp/188677.pdf>
40. Слика 4 - <https://www.ojp.gov/pdffiles1/ojdp/188677.pdf>
41. Слика 5 - <https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcSQvilVqLFBULPy5ktw7JWes6-6unpswROroQ&usqp=CAU>
42. Слика 6 - https://southeastasiaglobe.com/wp-content/uploads/2020/04/000_1QF1IN-scaled.jpg
43. Слика 7 -
https://media.yourobservers.com/img/photos/2022/04/30/59856_standard_r870x580.jpeg?3cf45c1fcd35d7c8fb5d78aa0a00113dd3c78408
44. Слика 8 - https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQCstpmSILdmP_sSRXtiJegVt702zngaAnFy_TgvXUkW3MG3D8Du9x_1J-HsJwM87OYaWc&usqp=CAU
45. Слика 9 - <https://www.ydr.com/gcdn/-mm-/c57337af06617b14afa15a3935aa7c75260552d2/c=0-53-1278-775/local/-/media/2018/04/11/PAGroup/YorkDailyRecord/636590443755786206-YDR-PMK-041118-dog-fighting-1.jpg?width=660&height=373&fit=crop&format=pjpg&auto=webp>
46. Слика 10 - <https://tennesseelookout.com/wp-content/uploads/2021/02/GettyImages-593450297.jpg>
47. Слика 11 - <https://www.ojp.gov/pdffiles1/ojdp/188677.pdf>
48. Слика 12 - https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcRL-jCVsJvBqzyrpCJcdxWe8I6I8MWJXFFjt-h5uxGvmwRa4pJMAAsLBkPXIR_EdU-pe37s&usqp=CAU
49. Слика 13 - <https://qph.cf2.quoracdn.net/main-qimg-475f84b59c072ef64b8f3c0fe676b20e-lq>

50. Слика 14 - <https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcSgAM8iYYcyszeUjQQvy13c4XFkY2pDN0fR6g&usqp=CAU>
51. Слика 15 - https://cdn-caofp.nitrocdn.com/ZDIqGrPZMGLHeTRAFTlyRvDzOtTaOPIZ/assets/images/optimize/d/rev-f8f2bed/qualityhunts.com/wp-content/uploads/2021/04/QualityHunts_hunt_4424_africa_elephant_leopard01.jpeg
52. Слика 16 - <https://www.pashudhanpraharee.com/wp-content/uploads/2019/09/22-1.jpg>